

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim s koncem tega meseca naročnina poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Znižana cena za gg. učitelje in dijake odpala je po novem letu.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 22. marcija.

—r.— Ravno zdaj posvetuje se državna zbornica poslancev o reformi volilnega zakona, katerega so ustavoverci tedaj, ko so tičali na krmilu, tako bistroumno skovali, da ima nemštvo, da si v manjšini, vendar večino državnega zastopništva v svojih rokah. Usodo državno odločevali so do zdaj česki aristokrati, ker ti volijo v državni zbor ogromno kerdelo poslancev, kateri vsekako napravljajo večino na istej strani zbornice, na katerej sedijo. Grozovite krivice, vsled katere dana je usoda državna v oblast malej četici privilegiranih plemenitašev, naši liberalni ustavoverci niso čutili tedaj, ko so kovali zakon za direktne volitve. Česko plemenitaštvo je bolj

nemško kot narodno, in samo za tega delj vrgel mu je bil Herbst toliko mandatorov v naročje! S pomočjo tega plemenitaštva hoteli so naši liberalni Nemci za večno utrditi svoje vladarstvo v Avstriji! In ker je glavna masa volilcev slovanska, morali so obsuti plemenitaštvo z mandati. Milijonom vzeli so volilno pravico, ter jo izročili privilegiranej kasti, ki je bila dozdej v političnem našem gibanju vedno voljna marioneta, plesajoča po Herbstovej vrvi. Vlada grofa Taaffeja pridobila se je veliko zaslugo s tem, da hoče odpraviti velikansko to krivico, s katero so nemški ustavoverci do zdaj dušili slovanske robove po Avstriji! Na jednj strani odobrila je vlada predlog Zeithamerjev, po katerem volili bodo česki velikoposestniki svoje poslance po okrajih in ne več skupno, kakor do zdaj. S tem omogočilo se bode, da bode odsle v državnej zbornici poslancev zastopana nemška, in tudi narodna stranka českich aristokratov, ker si ravno misliti ne moremo, da bi kedaj po vseh volilnih okrajih zmagali samo Čehi ali pa samo Nemci. Odsle ne bode več terorizirala večina manjšina, odsle pošiljala bode v zbor poslance večina in tudi manjšina, kar vsakako bolj ugaja pravici, kot pa dozdanja volilna zistema, pri kateri moral je s tremi ali štirimi glasovi pobiti minoriteta brez zastopnikov doma ostajati.

Na drugej strani pa se je splošna volilna pravica razširila s tem, da se je volilno pravo dodelilo vsakemu, ki plačuje na leto vsaj pet goldinarjev davkov. Po tej poti pomnožila se bode četa narodnih naših volilcev po deželnih mestih tako zdatno, da pač nikedar ne bode več nastopila nevarnost, da bi kako slovensko mestce izvolilo kacega Tauffererja ali Deschmana v državno zbornico. In ako vlada grofa Taaffeja potisne volilno to reformo tudi skozi gospodsko zbornico, potem je nam Slovencem nehoté izka-

zala premnogo dobrot in naši gospodje poslanci prejeli bodo brez debate absolutorij za vsa svoja glasovanja, s katerimi so podpirali grofa Taaffeja in vlado njegovo!

Vedno pa je koristno, če se pri splošnih državnih zadevah spominamo specijelnih svojih zadev! Tu imamo v deželi nemško aristokracijo, ki se niti po premoženju niti po historičnej slavi ne odlikuje premnogo. Če pregledamo vrsto germanskih teh plemenitašev, ki nam volijo skoro tretjino poslancev v deželni naš zbor, in če ob jednom presvalkamo Dimčevo zgovino list za listom, potem se ne moremo ubraniti zavesti, da to plemenitaštvo vsled historičnega prava nikakor nij opravičeno k tako množnemu zastopstvu v deželnem zboru, kakor je odmerjeno po krivičnem sedanjem volilnem zakonu. In če na drugej strani premerimo zemljo, katero poseduje, in če preštejemo davke, katere plačuje od te zemlje, potem ga zopet nij uzroka, da bi uživali naši vitezi in baroni ta nenaravni privilegij, s katerim jih je ustavoversko zakonodajstvo ponemčevanju na korist obdarovalo. Mi ne sovražimo plemenitaštva in v svojej stranki štejemo mnogo udov njegovih. Ali da nemškega stebila naših aristokratov ne ljubimo, to je več kot naravno. Kolikor časa živimo v konstitucionelnej državi, toliko časa rekrutirali so se najhujši nasprotniki narodne naše stranke iz plemenite te krvi. In če je gospod Deschmann obupal nad vsako izvolitvijo, tedaj smel je z absolutno gotovostjo pričakovati, da ga bodo kranjski veliki posestniki dvignili s svojimi ščiti! In v istini so ti gospodje, odkar se zbira deželna naša zbornica, pošiljali v njo najzagrizenejše in najstrupejše zastopnike tistega kruljevega nemštva, katero si greje na slovenskem solnci bolne svoje kosti! Taka razmera mora se odpraviti takoj, kadar bode

LISTEK.

O poeziji Simona Jenka.

(Predaval dr. Ivan Tavčar v ljubljanskej čitalnici.)

Če Vam danes, čestita gospoda, govorim o slovenskem pesniku Simonu Jenku, pričakovati ne smete, da Vam bodem povedal Bog vé kake nove reči, da Vam bodem odkril do sedaj nepoznane skrivnosti pesnikovih del ter Vam opisal do sedaj nepoznana sveetišča njegove muze! Te ali one lirične poezije podobne so svitlemu zrkalu, v katerem si gleda vsak svoj obraz. Zategadelj jedna in ista lirična pesen raznovrstno vpliva na posamezno osebo, in kakor je lirična pesen izvir subjektivnih občutkov, tako je tudi kritika liričnih poezij izvir subjektivnih vplivov. Ravno v tem je iskati uzroka, da so sodbe o liričnih pesnikih tako različne. In če prebiramo nemške slovstvene zgodovine, nahajamo pogostokrat, da se jeden in isti pesnik v tej zgodovini kuje v nebesa, v drugej pa zopet tlači v najnižji pekel. Tako na primer še sedaj nij dokončana sodba o vrednosti lirične poezije Miroslava Hölderlina in ne o onej grofa Platena!

Nijmam torej namena kritikovati Jenkovih pesnij, ker imam prepričanje, da bi bila to samo osobna, subjektivna sodba, ki bi pa pri mnogobrojnem številu naših slovstvenih kritikov kmalu bila razdejana in razstлана na vse strani, kakor se je to uže marsikateremu slovstvenemu delu pripetilo, katero se je v sedanjih časih predrznilo stopiti pred slovenski svet. Namen imam tedaj samo z Vami, čestita gospoda, pogovarjati se jedno uro o Simonu Jenku, ki je svoje življenje zaključil v istem mestu, v katerem se je rodil pesnik Valentin Mandelc, katerega spominu posvečena so sedanja javna predavanja.

In če mi bode dodeljena sreča, da bodo moje besede v tem ali onem srci vzbudile željo, poznati poezije Simona Jenka, potem dosežen je popolnem moj namen! Ker toliko je gotova resnica, da je Simon Jenko mej nami mnogo premalo poznan in da so pesni njegove, izdane uže leta 1865., mej slovenskim narodom le slabo razširjene. Koliko je nemških pesnikov, ki se ne odlikujejo niti s tako krasno-nežnimi idejami, niti s tako mehko-lepim jezikom, kakor Jenkove pesni, — ali vendar se slavijo kakor klasiki po literarnih zgodovinah in pesni njihove izdajajo se v popularnej obliki ter se nahajajo ne samo v palačah, temveč tudi v revnih kočah.

Slovenski pesnik pa je velik revež pod božjim nebom! Mej življenjem izda le z velikim strahom kak cvet svoje muze, ker dobro vé, da bode čez ta cvet pobrila ostra burja mrzle kritike, da bodo temu cvetu odščipnili listek za listkom s tistimi znanimi staroslovenskimi kleščami in da bodo pred vsem prešteli apostrofe, brez katerih njegova poezija v življenje stopiti nij mogla! Kadar pa umrje, potem dobi se ta ali oni dobri prijatelj, da mu pri odprtej mrtvaške jami spregovori nekoliko žalostnih stavkov. In na gomilo se mu postavi ponižen spomenik, ki se je plačal z darovi po deželi nabranimi! Ako Simon Jenko poje:

In ko ura nam odbije,
Črna zemlja nas pokrije;
Kdo bo še po nas povprašal?
Kdo se z nami bo ponašal?

tako veljajo te besede v prvej vrsti o slovenskih pesnikih samih, katerih imamo za mali naš narod zdatno število, o katerih delih se pa do sedaj niti pri velikanu Preširnu nij skrbelo, da bi se v mnogobrojnej ljudske obliki spravila mej narod slovenski! Če pa je za Preširnom kak pesnik zaslužil, da ga časti naš rod, tako je to Simon Jenko. Akoravno se primerjati ne dá z genijalnim pevcem, ki je tako

narodna stranka zopet vladarica v tej kronovini! Vsa aristokracija, kar je ima vojvodina Kranjska, je v deželnej zbornici pravično in dovoljno zastopana, če se jej prepustita dva sedeža. Ali o tem bode čas govoriti tedaj, kadar bodo politični naši prijatelji zasedali dve tretjini državne zbornice. Nikedar pa ne škoduje, če premišljujemo bolezn, v deželi vladajoče tudi takrat, ko še nimamo zdravila, da bi jih zatrl!

Govor poslanca g. dr. Vošnjaka

v državnem zboru dne 11. marcija t. l.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Konec.)

Gospod poslanec dr. Foregger je bridko tožil, da se po izjavah, katere sem jaz storil proti sodnijskemu stanu, škoduje njegovej veljavi na občutljiv način in da se ponižuje. Nijsem jaz, ki s temi očitanki škoduje veljavi sodnijskega stanu; tej veljavi škodujejo oni člani sodnijskega stanu, kateri se, kakor sem uže dokazal, ne drže državnih temeljnih zakonov in kateri ono prisego, katero so prisegli in po kateri so vezani, da se ravna po državnih temeljnih zakonih. Če se sodniki sami ne brigajo za državne temeljne zakone, potem se ne smejo čuditi, če njihova veljave mej prebivalstvom ginja.

Da pa se je slovenščina vedno rabila, se dokazuje tudi s tem, da so se od leta 1848. vsi zakoni in odločbe, državni zakonik, v slovenščini izdajali, v istem jeziku, ki se dan denes povsod piše in o katerem Nj. ekselencija dr. Rechbauer, ne pozna ga, trdi, da ga ljudstvo ne umeje. Občni državljanski zakonik se je v letu 1853. izdal v slovenščini in jaz obžalujem, da se denes ne dobi nobeden slovensk eksemplar več.

Hotel sem uže v glavnej debati gospoda pravosodnega ministra opozoriti, da se cela vrsta v slovenščini izdanih zakonov v državnej tiskarni ne dobi več in da bi bila po mojej misli njegova dolžnost, skrbeti zato, da se ti zakoni dobé ali, če so v državnej tiskarni pošli, da se zopet tiskajo. Pripovedalo se mi je, da je cela vrsta imenitnih zakonov, tako občni državljanski zakonik in kazenski zakon itd., uže pošla; in jaz moram Nj. ekscelenco prositi, naj na to obrača svojo pozornost. Kajti v kazenskem zakonu se pravi, da neznanje zakona ne opravičuje. Kako naj se naši ljudje seznanijo z zakoni, če tiskanih ne dobijo.

Konečno sem primoran se še jedenkrat baviti z gospodom poslancem dr. Jaquesom, in sicer iz tega uzroka, ker je dr. Jaques denes zopet trdil, da je vse, kar je v glavnej debati o personalijah izjavil, slišal od popolnem zanesljivih oseb, da celo od deželnih poslancev, da je to vse resnično in pravo. Te dni dobil sem pismo od onega sodnika, katerega je gospod dr. Jaques na tako nekvalificiran način v tej visokej zbornici razpostavil in prostituiral, in

ta sodnik me prosi, naj ga branim proti takim, kakor rečeno, obrekovalnim napadom.

Gospod poslanec dr. Jaques je namreč v tem govoru omenjal, da je okrajni sodnik postal okrožne sodnje svetovalec v Rudolfovem, o katerem more povedati, da na prav čudovit način manipulira in jasno kaže, kako dvomljiva je njegova juristična kvalifikacija. Gospoda moja! kaj naj se umeje pod temi besedami: „On manipulira na čudovit način?“ S čim pa? Morda z denarjem, ali ga stranke podmitujejo? Kaj more to biti? To je vendar najumazanejša razžaljenje, katero se more sodniku vreči v obraz, če se ne morejo dati dokazi. A s tem se ne zadovolji dr. Jaques. On dalje omenja, da je ta sodnik v pričeti kazenskej pravdi, kjer je šlo za preiskovanje o ponarejanji tisočaka, izdal zelo čudovit, smešen odlok; on je namreč pisal v Ljubljano, naj se vse osebe, ki so dobile plačila v tisočakih zapró in se pošljejo v Rudolfovo. Ta sodnik mi torej piše, da je ta trditev popolnem neresnična in napačna.

Izdal se je odlok, o katerem vsled svoje sodnijske prisega, ker preiskava še traje, ne sme ničesar objaviti, a čisto drugačen, kajti, pravi, tako borniran nikdar ne bode nobeden sodnik, da bi izdal tak odlok. Če torej dr. Jaques kaj tako zaničljivega predbacuje, ga je njegov poročevalec nalagal, je govoril popolno neresnico in tako neomadeževanemu državnemu uradniku zelo škodoval na časti. Od kod ima dr. Jaques te čenčarije, ne vem. Jeden vir, zdi se mi, se tu imenuje, jedno ime se nahaja v njegovem govoru v generalnej debati, in če to ime imenujem, je za me in za vse, ki poznajo dotične razmere, odgrnena mreža denuncijanstva. To je ime Vesteneck. Završim. (Dobro! na desnici.)

Iz državnega zbora.

Debata o volilnej reformi.

Z Dunaja 19. marca. [Izv. dop.]

(Dalje.)

Vitez Chlumecky beseduje obširno. Novih argumentov govornik nij navedel. Po njegovej misli naj bi česki vlastelji bili posredovalci mej strankama. Zmena volilnega reda vlasteljev pomeni, da se bode vlasteljem skoro vzela volilna pravica. V teh predlogih bi bila vlada morala prevzeti inicijativo. Ker tega nij storila, je brez volje, brez moči ne samo naproti velikej stranki, temveč proti vsakej frakciji. Mi čutimo in čujemo vihar, ali mi ne vidimo krmarja, ki bi vodil državno ladijo. (Ploskanje na levici.)

Dr. Matuš: Deželni volilni red je uže davno bil potreben reforme. To se je pripoznalo od mnogih strani. Novela o volilnej reformi ima mnogih znatnih prememb, a poprave ostaje še mnogo. Znižanje volilne cenitve je liberalno sredstvo. Če se bo zmenil volilen red za vlastelje, bode odstranila se jedna monstrositeta. Za to je opravičen popr-

vek volilnega reda. Ta zmena nij proti državnim osnovnim zakonom in fideikomis nij nov volilen razred. Zato glasovali bomo za to zmeno. Bodoča reforma bode imela skrbeti za pravično zastopstvo mest in dežel na temelji ljudske štetve in plačevanja davkov. Mesto, da volijo trgovinske in obrtne komore, naj volita dotična stanova direktno. Vlado pak govornik poziva, naj se o teh reformah skoro posvetuje. Ako je poročevalec manjšine pritoževal se, da se z dunajskimi okraji, ki še niso predmetja, ravna nepravilno, spominam ga, da stal je pri zibeli izpridenega otroka — volilnega reda v državnem zboru — od njega torej pričakujemo, da bode priznal glasan pater peccavi, da poravnava vse grehe, s katerimi se je z njo grešilo na pravicah dežel, narodov in na javnem pravu! (Živo odobravanje na desnici!)

Poslanec Kronawetter biča prejšnja ustavoverna ministerstva. Oportuniteta in pravo sta dve vodili, ki vodita spisovatelje zakona o volilnej reformi. Oba predloga, oni večine in manjšine sestavljena sta na temelji oportunitete. Nij se vprašalo, kako je s pravico vesoljnega prebivalstva, pač pak, katera stranka pridobila bode glasov in koliko? To pa nij pravi princip! Jeden predgovornik je rekel: „Prejšnja vlada je tudi razmišljevala vprašanje o volilnej reformi in o razširjenji volilne pravice. Se ve da, kaj dejanstvenega pač nij prišlo na javnost, kajti smeli skok v negotovost se pri znižanju volilnega censusa pač ne sme podvzeti;“ dalje je rekel: „Vlada morala se je prej pečati s tem, kako urediti socialno vprašanje, potem stoprv bil je čas, podvzeti volilno reformo, kajti drugače bilo bi se nasprotje interesov poostrilo.“ No, gospoda, vlada, ki hoče z znižanjem volilnega censusa, z upeljanjem občne glasovalne pravice, s podeljenjem političnih pravic ljudstvu tako dolgo čakati, dokler nij rešila socialnega vprašanja, ta pač nikdar ne bode prišla do tega, da bi dala vseobčno volilno pravico (živahna veselost) in zato mi je razumljivo, zakaj so zastopniki prejšnje vlade to stvar tako tajnostno obravnavali mej seboj, da ničesa nij prišlo v javnost. (Zopet veselost.) Saj vendar živé ljudje, ki pravijo, da se socialno vprašanje nikdar ne bode dalo rešiti; morda je gospod minister Chlumecky tudi bil tega nazora in potem je razumljivo, zakaj nij provel volilne reforme.

L. 1848 je jedno onih peticij, ki so terjale ljudsk parlament ter perhorescirale ustvaritev zbornice iz denarne aristokracije, podpisal grof Unger, ki je pozneje postal minister; čudim se, da tisti gospod dr. Unger sledneje ko je bil minister, nij samemu sebi dovolil to, za kar je v prejšnjih letih peticioniral. (Živahna veselost.) On baš nij ostal pri svojih načelih. Jaz pa držim do konca svojega življenja trdo pri načelih, ki jih sedaj zastopam. Ako

➤ Dalje v prilogi. ➤

rekoč iz nič ustvaril slovensko slovstvo, vendar pa je Simon Jenko, ako se oziramo samo na pesnike sedaj uže v hladnej zemlji počivajoče in morda tudi če se oziramo na pesnike sedaj še živeče, skoro gotovo za Franom Preširnom prvi slovenski pesnik, kateremu je brez apostrofov in brez truda tekla vir poezije! Primerjaje Preširna z veličastno jelko visoko na robu stoječo, moramo pa pesnika, o katerem govorim danes, primerjati z vijolico skrito pod robom, ki človeka isto tako k občudovanju razvema, kakor drevo na višini, katero kljubuje viharju in blisku! In kadar se je človek nagledal krasnega drevesa, tedaj poišče si še vedno rad dišeče vijolice, katera klije v skritem zatišji! Govoreč o Simonu Jenku, razpravljati hočem tvarino v štirih oddelkih. V prvem oddelku govoril bodem o tem, kakega človeka se nam pesnik kaže v svojih poezijah, ker lirične pesni so vedno take, da iz njih lahko sklepamo, kak človek da je bil pesnik v življenji. V drugem oddelku razkladal bodem, kako poje naš pesnik o tistej večnej človeškej bolezni, ki se imenuje ljubezen. Tretji oddelek posvečen naj je pesnikovej šaljivosti, četrti pa najkрасnejšim cvetovom pesnikovega duha, to je njegovim pesnim o domoljubji!

Dejal sem, da so lirične pesni vedno take, da iz njih lahko sklepamo, kak človek da je bil pesnik v življenji. Jeden največjih lirikov, kar jih je rodil svet, bil je Henrik Heine. V življenji bil je ta krščeno-židovski poet sestavljen iz dobrih, preblagih, na drugej strani pa zopet iz najumazanejših atomov, kakor jih nij najbolj pozabljeni géto nahajal mej svojimi prebivalci! Znano je, kako je dvojna ta Heinejeva narava prouzročevala grde pene na vršine divne njegove poezije! Če nas je z nebeškimi svojimi podobami razvnel, tedaj nas takoj z ostudno trivialnostjo predrami iz navdušenja, tako, da so v duši hipoma potrti vsi srečni prejšnji občutki, katere vzbuja samo prava in čista poezija, ki se kakor po blatnih prekopih pretaka po Heinejevih delih. Ali človeška narava se nikjer zatajiti ne dá, niti v pesnih ne! Kdor je dober človek, — lastnosti dobrega njegovega srca odmevale bodo tudi iz poezije njegove. Čegar duša pa je s slabostmi in hudobijami preprežena, svoje zavržljivosti tudi v pesni prikriti ne bode mogel! Ali Simon Jenko, v življenji preblag človek, kaže se nam tacega tudi v svojih pesnih. Prebravšim list za listom po njem zloženih pesnij, stopi nam jasno in ostro risana pesnikova podoba

pred oči, kakor je bila v istini v življenji! Melanholija, ali tako zvana tiha žalost je skoro vedno glavni znak slovansko pesniškega značaja. Tiha žalost spremljevala je tudi našega pesnika pri vsakem koraku v življenji in on sam nam je to razodel v jednej najkрасnejšej pesni, kar jih pozna slovensko slovstvo:

Temán oblak izza goré
Privlekel se je nad poljé,
Nad póljem v sredi je obdal,
Nebo je čez in čez obdal.
To ni oblak izza goré,
To tudi ni ravnó poljé;
To misel le je žalostna
Na sredi srca mojega.

Neznana mu tudi nij bila tista večna tragika, ki vlada nad človeškimi rodovi; tista grozovita usoda, ki s kostenimi svojimi rokami tare človeška bitja ter jih po kratkem ali trdnopolnem življenji peha v groba teme, katere so nam do sedaj še tako malo razsvitljene. Minljivost udarja grozne svoje pečate na vse človeško, in večna ločitev, ki nam napoči tako gotovo, kakor gotovo čas naprej hiti, ta večna ločitev meče svoje sence uže naprej v naše življenje in misel na smrt lazi za nami, kakor senca našega telesa. In ta misel lazi tudi za pesniki ter se

bi šlo po pravu in pravičnosti, moralo bi se volilno pravico vlasteljev popolnoma odstraniti. Govornik kritikuje večino odbora za volilno reformo, češ, da nij hotela vzprejeti njegovega predloga, akoravno bi se baš sedaj lahko bile dobile $\frac{2}{3}$ glasov.

Poslanec Tonner poudarja, da je uže prej izjavil se za predlog Kronawettra, ker bi potem prebivalci na deželi z meščani na isto stopinjo bili postavljeni. Ker pa se je vlada odločno izjavila zoper oni predlog, mora se zadovoljiti s tem, kar je mogoče doseči. Zeithammerjev predlog ne dosega drugega, nego da vlastelji volijo v posebnej skupini. Baš oni, ki so prej bili pristasi zastopstva po interesih, morali bi ostati dosledni ter ne izjavljati se zoper to, da se fidejkomisaričnemu vlastelstvu daje večjo samostojnost. Tudi nij res, da bi bile volilne skupine sestavljene samovoljno; koliko družih določb smelo bi se s pravom nazivati za takove. Kar zahteva manjšina namreč pomnožitev državnih poslancev za Dunaj, za to je tudi on. Zakaj pa vlada one stranke, ki je sedaj v manjšini, nij ničesar storila v tem oziru, ko so vendar takrat bile iste razmere kot sedaj? Gospodje one leve stranke pritožujejo se na veliko mojo radost proti volilnemu redu, ki so ga napravili sami. No, jaz čakam na vzvišen prizor, da vidim, kako Saturn pozira svoje otroke, k čemer želim mu prav dober tek. (Živahna veselost.)

V soboto bil je prvi govornik levičar dr. Heilsberg, ki se je prav germansko arogantno bil podkoval silovitimi frazami. „Večina o svojem predlogu govori o svobodi in enakosti, ali Nemec prijel je za orožje; in prav ima, saj mu ne veje narodnostna spomlad iz predlogov, temveč predočuje se mu kot krparsko delo reakcionarnih tendenc. Tudi se nihče ne da motiti, ako se golo reakcijo skuša pokriti s piasčem petgoldnarskih mož.“

Znamenit pa je govor grofa Clam-Martinitica. On izjavi, da se s temi predlogi rešuje samo dve važni konkretni vprašanji, namreč, da se zniža volilni census na pet forintov, in da se ustanovi volilni red za vlastelstvo na Českem. Te dve vprašanji razdvojili sta ostrog liberarne stranke in spravili jo v neprijetno situacijo, ker jo mnogozaničevana večina spomina, da je v volilnem redu rešiti tudi zadace na polji prava in svobode, da se ima odstraniti nejednakost in popraviti marsikatero krivico. To je težka zadača in tudi zgovernosti g. poročevalca manjšine se nij posrečilo, da bi bil dokazal, kako je levica stoprav sedaj prišla do spoznanja da se morajo popraviti kričee krivice, da so mej drugim Hernals, Sechshaus in Währing stoprv denes cvetoči okraji. Izpeljavam dr. Herbstu nij se posrečilo, da bi izbrisal resnico, da je leta 1873. vse te, tako drastično slikane nejednakosti statuiral on sam in njegova stranka za časa, ko je imela svobodo, odstraniti te nejednakosti. (Živahen plosk na desnici.)

Dr. Herbstu se tudi nij posrečil dokaz, da je njegov predlog za ustanovljenje mestnih volilnih

jim usiljuje v proizvodu njihovega duha! Uže Homer mora se ukloniti tej misli, ko poje, da so rodovi človeški kakor list na veji, katerega otrese jesen, da zgine k tlom v večni pogin. Ta misel rodila je prekrasni Hamletov samogovor, v katerem Shakespearjev genij premišljuje, kaj da je bolje, ali živeti ali pa umreti. In ta misel neznana nij bila tudi našemu pesniku, ki je tragično usodo človeškega rodu opeval po svojej priprostej navadi ter to usodo primerjal s podobo, kakor jo nam toliko in tolikokrat kaže narava. Pesnik poje:

Vštric spod goré zelene
Izvirata studenca dva,
In kakor pot ju žene,
Hitita v plan nevttegoma.
Na dvoje gresta pota,
Na dvoje bolj, skoz bolj navdol;
Končala teke bota,
Ali več se videla nikol.

Ta pesen nam slika v priprostej podobi usodo človeštva; ali nje utis pretrese ravno tako drob in srce, kakor utis Hamletovega monologa.

(Dalje prihodnjič.)

okrajev za Hernals, Währing, Sechshaus in Fünfhaus dosledno izvršenje predloga dr. Kronawettra; kajti ne zmeni se nič v zistemu volilnih mož, zoper kateri izjavil se je dr. Kronawetter, s tem, da se dva nova mestna volilna okraja ustvarita. Kajti dr. Kronawetter postavil se je odločno na stališče liberté, égalité in fraternité (svobode, enakosti, bratovstva). Za občno naravno pravo zahteva on občno volilno pravico. To stališče se da pojmiti, vendar je on zoper isto radi tega, ker, ako bi se izvršilo, moglo bi nastati še več in večjih nejednakostij, ki izvirajo iz gmotnega in moralnega pravnega reda. Dokler dr. Kronawetter teh nejednakostij odstraniti ne more, s svojim nazorom ne bode prodril. (Odobranje.)

Pravičen volilen red mora torej biti izraz vseh zgodovinskih faktorjev. Le v tem okviru more se deliti pravica na vse strani. Ta okvir more se le polagoma po meri večje naobraženosti in uravnosti kakor tudi vsled udeležitve pri javnih bremenih razširiti. To je uvet urejene države. (Živahno odobranje.)

Kako se je volilno pravo razvijalo v Avstriji, o tem zazpravlja govornik s sijajno zgovernostjo. Stališče, na katerem stoje on in njegovi drugi nasproti volilnemu redu od l. 1873, je znano; on je ostal isti in on je predloge večine stavil. V njih nij še občnega volilnega črteža, temveč popravljajo le to, kjer obstoje najhujše krivice, to so največ nejednakosti, ki so nastale po recipiranji deželnozborskih in občinskih volilnih redov, nejednakosti, ki žalijo in zmedijo praven čut. Proti številu 5 gl. nij se od nobene strani principijelno ugovarjalo, k večjemu stremljenje opozicije, ki je večino hotela s tem preseči, da je predlagala 2 gl. (Odobranje na desnej.)

Da se je census znižal na 5 gl., je to iz konservativnega stališča sredstvo državne modrosti. S tem naj se zadovolji želji mnogih tisočin in bolje je, da se pravodobno ustreže nekim prizadevanjem, kot čakati, da terja koncesij napadajoča sila. To je plačilo na obrok znanemu „suffrage universelle“ (občnemu glasovanju. (Živahno ploskanje na desnici.) (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. marca.

Zelo pomenljiv, da historičen je 20. dan t. m. za desnico državnega zbora, kajti priborila si je slavno zmago nad levičarji v debati o razširjenji volilne pravice. Grof **Hohenwart**, ki je toliko časa s čudovito potrpežljivostjo, s parlamentarno dostojnostjo prenašal neparlamentarno, perfidno, arogantno napadanje levičarjev na vlado in desnico, stopil je ta dan v politično areno, postavil se nasproti z vso velikostjo svoje genijalnosti, gigantne svoje zgovernosti. Grof Hohenwart je govoril jedrnato, krepko, prepričevalno in odkril je z jasnimi besedami vso gnilobo, perfidnost, koristolovje in strankarsko sebičnost levice, in za vse te svoje trditve navel je fakta, neovrgljive dokaze; vsaka njega beseda bila je kakor uničevalen blisk na nasprotnike; popolnem je uničil levico in z njo nje vodjo dr. Herbstu. In govor ta imel je velikanski učinek na obeh straneh. Levica se je jeze penila, neparlamentarno sikala kot ujeti gad in bila onemoglo ob tla, desnica pa je radostno pozdravljala mogočne besede govornikove. To je bil dan popolne parlamentarne zmage za desnico.

Levičarjem godi se hudo! Kdor prebira njihove liste, ki nosijo po vsakojaka izdihovanja, izprevidi takoj, da jim bije ura slednja. V državnem zboru vrši se zdaj debata o razširjenji volilne pravice in to tem gospodom nij po godu, kajti oni bodro vedo, da se bode s tem odvzelo jim izpod nog še tisto malo tal, kar jih še imajo. Strašen krik in vik v vseh levičarskih listih, kajti vedoči, da so v poslanskej zbornici izgubljeni, skušajo zdaj pregovoriti in na svoja stran dobiti gosposko zbornico; a mi se nadejamo, da so tudi tam uže izgubili vse zaupanje — da se jim bode tam godilo istotako, kakor v poslanskej zbornici, da se bode vzprejel zakon o razširjenji volilne pravice. Gosposda levičarska hoče popolnem spraviti malega obrtnika v oblast velikemu kapitalu, da, ga njemu napraviti za roba!

List za listom jim odpada . . . Prvi odložil je državnozborski svoj mandat Pretis; tega moža

gnala je pač do tega koraka zavest, da od levice nijma več pričakovati ministerskega sedeža; nekaj ur pozneje naznanjalo se je po širnem svetu, da je tudi Walterskirchen odpovedal se levici in to je bil gotovo mož, ki ga ne vodijo pri tem koraku oportunistni uzroki, marveč on odstopil je, ker je izprevidel gnilobo levice, ker nijma upanja več, da bi se to bolno stanje moglo zboljšati. In čez malo časa zopet prinesel je brzjav vest, da je odstopilo pet drugih mož iz levičarskega kluba. Tako se počasi kruši to zastarelo zidovje!

Zakaj je odložil **Pretis**, tržaški namestnik svoj mandat v državnem zboru? Na to vprašanje odgovarja „Triester Tgbl.“: „Gospod Pretis odložil je svoj mandat kot državni poslanec zato — ker se za njim ne skriva nobeden ministerski portfelj več.“ Bajamontijev pokrovitelj bi bil torej rad postal minister v Avstriji, kjer je justitia regnorum fundamentum!

V **ogrskej** poslanskej zbornici obravnava se novela k brambenemu zakonu, v gosposkej zbornici pa se vrši debata o budgetu.

Ogrski Nemci odločno stopajo proti nameram nemškega „schulvereina“. Poroča se, da je bilo v 19. t. m. v Pančevi ljudsko zborovanje, katerega se je udeležilo več tisoč meščanov nemške narodnosti in sklenila se je resolucija, ki namere „schulvereine“ gledé Ogrske perhorrescira.

„Narodni list“ poroča z **Juga**: „Črnogorski knez odkazal je pribeglim Krivošijancem in Hercegovcem pri Podgorici na albanskej meji več bivalšč, da jim tako zabrani še na dalje napadati Avstrijo in pa da tako napravi slovanski zid proti vsojevitim albanskim rodovom. — Udušenje vstaje v Krivošijah vzelo je tudi vstašem v Hercegovini pogum. Nekateri prebivalci iz vasij pri Stolci, ki so zoežali, vrnili so se uže. Upa se, da se bode še ta mesec z močnejšo vojno silo udušila vstaja tudi v Hercegovini. Baron Jovanović obrača zdaj vso pozornost na Hercegovino.

Vnanje države.

Pruska vlada prizadeva se na vso moč Slovane v Gornjej **Sleziji** ponemčiti. Šola in urad vse je nemsko, vendar duhovniki obeh veroizpovedanj pošiljajo prošnje do državnega zbora, da bi se v šole uvela poljščina, ker drugače ne morejo poučevati deco. In to zahtevajočim odgovarjajo „liberalni“ Nemci, da so „politični rovarji“. Hej Slovani, kje so naše meje . . . ?

„St. James Gazette“ pripoveduje, da ima **ruski** car popolnem zanesljive dokaze, da nihilisti ne nameravajo več napadov na cesarsko družino, zato je sklenil nekaj političnih zločincev in nekaj v smrt obsojenih pomilostiti, češ, da je zdaj čas, da se pravica z milostjo pari. — Kakor se čuje, misli se carska družina presentiti v jeseni v Moskvo, in iz tega se sklepa, da se bode car dal v meseci avgustu kronati.

Bolgarski konservativci skušajo skleniti kompromis in tako z zjedinenimi močmi udeleževati se vladanja. To bi bilo tudi v istini najbolje za procvitanje Bolgarije.

O novih **grških** ministrih se poroča: Vojni minister Karaiskaki je sin iz meščanske vojske znane vodje, ki je večer pred koncem boja pal pred Atenami. On sam je bil adjutant in uže prej minister. Finančni minister Kalliga je učen odvetnik, ki je bil prej večkrat pravosodni minister. Pravosodni minister Rhalli je sin izdavitelja grškega zakonika. Naučni minister Lombardo je stal na čelu gibanja, ki je zahtevalo samostojnost Jonskih otokov, je bil prej vodja demokratične stranke, sicer pa uže jedenkrat član ministerstva Komunduros.

Dopisi.

Iz Vrhnike 21. marca [Izv. dop.] Naznanjam, da je denes (v torek) dopoldan ob $\frac{1}{2}$ 10. uri ogenj, zaneten po otrocih, upepelil na Starej Vrhniški 6 hiš, 4 kozolce, nekaj podov, ter več družih gospodarskih poslopij. Pohištva, obleke in živeža rešilo se je jako malo, pri nekaterih celo nič, ker je ogenj tako nagloma nastal, ter se tako hitro razširjal, da so ljudje komaj otroke in živino rešili. V srečo družih Staro Vrhničanov pihal je močan veter proti sv. Trojici, tedaj je spodnja stran bila brez nevarnosti. Vrhniška požarna bramba bila je kmalu na pogorišču, ter se v resnici jako trudila ogenj omejiti. Veliko pomanjkanje vode, v dolini 400 metrov oddaljene, oviralo je jako gasenje. V veliko tolažbo pa je bilo Staro Vrhničanom, ko je tja prihitela še Virska požarna bramba s svojo novo brizgalnico. To so možje, to so gasilci, v istini čast jim! Sedaj se je zopet pokazalo, koliko stori zdru-

žena moč! Našo žandarmerijo pohvalil sem že nedavno pri Zaklanskem ognju in tudi denes je ne smem prezreti. Samo tri žandarme imamo, a ti so delali za šest drugih. Žandar Langer rešil je iz popolnem goreče hiše, o katerej smo mislili, da bo vsak trenutek skupaj padla, dva majhna otroka, za koja se žalibog še dvomi, bodeta li zbog dima in opečin ozdravela. Ravno tako je tudi jedna ženska jako hudo opečena.

Banka „Slavija“, Graška in Ogrsko-francoska zavarovalnica imajo največ škode.

Na Dunaji 18. marcija. [Izv. dop.] („Die wacht an der Kulpa.“) Zdaj, ko živimo v dobi, ko se nemštvo zatirano čuti ter nemški židje ali židovski Nemci razpisujejo v obrambo nemške narodnosti darilo za najboljšo himno nemškega naroda, ne moremo se nikakor čuditi, da so si tudi „die sangeslustigen Gottscheer“, kakor jih „Deutsche Ztg.“ imenuje, Pegaza najeli. Odpustiti moremo še bolj tem našim Kočevarjem zaradi tega, ker so baš v pustu postali poetični. Razpisali so tudi kočevarski matadorji darila za najboljšo himno kočevarsko in obdarovani sta bili, kakor poroča „Deutsche Ztg.“ dve pesni. Nam se le škoda zdi, da nista ti pesni sestavljeni v lepoglasnem kočevskem narečju, da bi se Nemci tam zvunaj vsaj soznani ž njim. Jedna teh pesni nosi napis: „die wacht an der Kulpa“. Prvi dve strofi te prekrasne pesni se glase:

„Uralt ist uns'res stammes ruhm
Wie uns'rer wälder eichen,
Gott schirm' dich deutsches herzogtum
Steh fest, magst nimmer weichen!

Osmanenblut, Franzosenblut
Hat unser land gefärbet,
Den unverdross'nen deutschen muth
Den haben wir ererbet!“

Škoda, da se nij priobčilo nadaljevanje, izvedeli bi bili morda še kaj smešnega.

Našim Kočevarjem bi pa prav resno svetovali, naj ne sanjarijo o straži ob Kolpi, naj ne tirajo veliko-nemške politike à la „was oder nix“, nego naj se miroljubno obnašajo mej Slovenci, le to jim bode na korist.

Z Dunaja 19. marca. [Izv. dop.] V berlinskem dnevniku „National Zeitung“ priobčil je nedavno (9. t. m.) Otto pl. Leixner nekoliko črtic iz svojih spominov na Avstrijo. Od leta 1851. naprej študiral je namreč na mariborskem gimnaziju, ter se tam, bsem on to trdi, akoravno njegovi „spomini“ temu nikakor ne odgovarjajo, seznanil s slovenskimi razmerami. Poroča torej svojim čitateljem o tem majhnem in mlademu narodu, kojega hudobnost neki najbolje dokazuje vjema „Nemec tepec“. Ubogi g. Leixner, ali so vas vaši kolegi res tako imenovali? Ne vemo, ali so imeli za to uzroke, ali Slovenci v obče Nemcem takih priimkov ne dajejo. Kot uvod podaja g. L. nekaj zmedenih opazk o širjenju slovanske ideje mej avstrijskimi Slovani ter preide potem na Slovence, kojih literatura započimlje še le s „kranjsko čbelico“; mej sodelavci katere „nur Prešera (sic! večkrat se ime tako piše!) und Vodnik eine selbstständige Begabung besaßen.“ Vodnik sicer uže od l. 1819. v hladnej zemlji počiva, ali g. Leixner je zapisal i Vodnik mora torej še l. 1830 pri „Čbelici“ „eine selbstständige Begabung besitzen“. Slovenci takrat se ve še tudi slovnic nijso imeli ter so prve — v nemškem jeziku si spisali. Zakaj bi se tudi l. 1584. tiskana Bohoričeva slovnica omenjala. Sploh pa slovensko slovstvo nij mnogih besed vredno, najvažnejše so vendar prestave, tako n. pr. Marije Stuart, v kojoj so se besede „konzepte von Briefen an die Königin von England“ s „Versuche neubeschnittener Federn“ slovenile. Vendar vkljub temu ti presneti Slovenci nijso lepo ponižni „... besonders auf dem Lande begann das slovenische Element ziemlich selbstbewusst zu werden. Der Einfluss der nationalen Hetzkapläne machte sich immer stärker bemerkbar; Lesevereine und Gesangsfeste wurden zu einer lebendigen Aufwiegelung benutzt.“. Ali ne, da se mora vsakemu koža ježiti, ko sliši, da je l. 1866. nek kaplan na Laškem trdil „das Land gehöre den Slovenen und man werde die Deutschen nächstens hinausjagen.“

Najbolje pa kaže nestrpljivost in surovost Slovencev obnašanje slovenskih gimnazijcev nasproti nemškim in z ognjevitimi besedami nam predočuje g. Leixner strašne boje, ki so jih bili za nemško kulturo njegovi kolegi in on s Slovenci, kajti „noch habe kein Slovene etwas grosses auf irgend einem Gebiete der Kunst und Wissenschaft geleistet.“ Pri teh prepirih, se ve, „kam als letztes Beweismittel die Faust zur Verwendung“. Slovenci pa tudi drugzega zaslužili nijso. Čujte! Gimnazijci osnuli so si „Venček“, v katerem so peli nemške in slovenske pesni. Ponižni Nemci izvolili so si samo pesni à la „Wer hat dich du schöner Wald“ ali „Hirtenknabe“, Slovenci pa le „Naprey sastawe Slave“ — tri besede, četirje kozlički — in druge, „welche stark chauvinistisch gefärbt waren“, da nazadnje Nemce tako razkačilo, da so zahtevali, „doch wenigstens fragen zu dürfen, was des Deutschen Vaterland sei“ — torej vender! — Ko je kratek mir nastal, pripravljali so se za „majales“ in na zastavo navezal se je hrastov venec, kar pa je Slovence tako razkačilo, da nijso hoteli „izleteti“ za to zastavo — „da gaben allmählig wir Deutsche (nemreč nemški paglavci na gimnaziji) die angestammte Geduld — in welcher die Deutsch-Oesterreicher (menda še celo tajč-krajinariji tudi) so Grosses leisten — auf“, in „venček“ — fuit. V tem tonu se nadaljuje, ali ne maramo mu sledeti v vsem, — naj le omenimo, da nas je to besedovanje spominalo na necega žida, ki je z emphaso trdil: Gospoda! jaz poznam Slované. Uže kot majhen fant ravsar in lasal sem se vsak dan ž njimi. . . . No, dotičnika je hitro drugi žid vprašal, ali njegovi možgani od slovanskih pesti ničesar trpeji nijso. . . .

Za dokaz, kako se je agitovalo mej narodom, pripoveduje g. Leixner o nekej slavnosti, ki se je vršila 22. septembra 1867 pri Malej Nedelji pri Ljutomeru, „zur Erinnerung an einen Chroniken (!) schreiber aus dem 17. (!!) Jahrhunderte.“ Pripoveduje o govoru poslanca Hermanna, „dessen Name mit seinem fanatischen Deutschenhass wenig übereinstimmte“, ter da je vse bilo naperjeno le zoper „nemškutarje“, kar neki „verfluchte Deutsche“ znači. Sodi nadalje o igrokazih, ki sta se predstavljala, „Supan“ i „Cylindre in Klobouzek“ (tako on piše!) ter toži, da so tudi tukaj morali pobegniti nemški dijaki, ki so bili tja prišli. „In solcher Art wurde dem ungebildeten Volke das nationale Selbstbewusstsein und der Deutschenhass zugleich eingeflößt.“

Človek res ne ve, kaj bi porekel k tolikej drznosti. Ta „žurnalist“, ki iz govorov nij posnel, komu da velja slavnost, ki imenuje Kremplja (1790 do 1844), kojega so tam slavili, neznanega kronista 17. veka, vender sodi o zadržaji govorov in igrokazov, podtikuje pesnim panslavistiške ideje. Tudi se ne bi brigali za take ljudi, ko ne bi list, v katerem svoje čenčarije prodaja, bil mej Nemci zelo razširjen, ko nas ne bi razkačila zlobnost, s katero se take neresnične vesti o nas Slovincih po svetu trošijo. Morali smo torej malo posvetiti temu gospodu, ki se je še v nekem slovenskem listu imenoval „znani nemški literat O. pl. Leixner“, in kateri še bode menda marsikojemu izmej svojih bivših sošolcev v spominu.

Proti koncu pa g. Leixner nikakor ne prikriva svojih namenov, ampak naravnost govori „von der Liebe in der deutschen Jugend Oesterreichs zum geistigen Mutterlande“, pravi, da mej njo vlada „eine Strömung, welche vielleicht, vom Standpunkte des Staates aus betrachtet, allzu deutsch war; es gab Kreise, welche schon damals mit klopfendem Herzen der Entwicklung der deutschen Verhältnisse folgten. . . .“ Ako k temu omenim, da je naslov spisu „Aus den Erinnerungen eines Oesterreichers“, bode mi vsakdo pritrjeval, da so to dragoceni doneski k besedi „Deutsche Treue“, mej tem ko celi spis prekrasno ilustrira — „die deutsche Gründlichkeit“.

H koncu citovane besede še le prekosi Karl Braun-Wiesbaden, ki v „Gegenwart“ (11./3.) piše „zur Zeit ziemt es zwar uns Deutschen im Reiche noch nicht uns auf politischem oder völkerrechtlichem Wege in die inneren Angelegenheiten der

österr. ung. Monarchie einzumischen. . . .“ Quousque tandem!

Janko B.

Izpred porotnega sodišča.

Detomora bila je 13. t. m. dopoldne zatožena Marija Bole, 23 let stara dekla v službi na kolo-dvoru v sv. Petru na Notranjskem.

Zatožena taji, da je hotela otroka, katerega je 28. novembra t. l. brez vsake pomoči porodila na stranišči, umoriti, da ga je morda pretrdo prijala, da pa nikdar nij imela namena ga umoriti. Porotniki (načelnik g. A. Klein) so z 9 proti 3 glasom zanikali njim na umor otroka stavljeno vprašanje in sodišče je Marijo Bole proglasilo nekrivo.

Hudodelstvo uboja. Dne 13. marca popoldne bil je zatožen hudodelstva uboja 17 let stari kmetski fant Jože Jagodnik iz Male Bakovce pri Ilirski Bistrici.

Dne 9 februarja 1882 žagal je s svojim starim očetom 77 let starim Jako Slozom pred hišo hlode. Žaga nij tekla ravno, kakor bi bil to stari želel, nego po strani, čemer je bil kriv zatoženi Jože Jagodnik. Stari oče ga je zaradi tega karal, a Jagodnik nij molčal, kar je starega moža tako razsrdilo, da poprime porajtelj (kol) in preti zatožencu, da ga bo, ako ne uboga.

Ker ta ne molči, vrže stari oče kol proč, poprime palico in Jagodnika nekoliko pretepe. Le ta pa zgrabi precej debelo palico in mahne po glavi starega očeta s tako močjo, da se je takoj zgrudil in drugi dan umrl. Zatoženi pravi, da nij hotel udariti starega očeta po glavi, ampak le po roki ali rami. Zdravniki so izjavili, da je imel ubiti stari Sluzu izredno tenko črepinjo, tako da je bila z jednim mahom razdrobljena, ter da je moral isti, ker so bili možgani oškodovani, takoj se zgruditi in kmalu umreti. Porotniki (načelnik g. Klein) so potrdili krivdo zatoženca in bil je obsojen na tri leta težke ječe, poostrene vsak mesec s postom.

Hudodelstvo rop. 14. t. m. stal je pred porotniki 24 let stari kmetski fant iz Mozjance pri Kranji, ker je 5. septembra pr. l. oropal za 6 gld. Jarneja Bregarja, s katerim je pil v družbi drugih fantov. Zaslusanih bilo je osem prič, a zatožencu se dejanje nij moglo dokazati. Zatoženec trdi, da Bregar niti 6 gld. imel nij in da ga je ovadil lažnjivo le iz sovraštva, ker ga je bil on pred nekoliko časa v gostilnici, ko so se sporekli, udaril.

Zagovornik zatoženčev, dr. Zarnik, je v izvrstnem govoru dokazoval nekrivdo zatoženca. Porotniki (načelnik g. Klein) so z 9 proti 3 glasom zanikali krivdo in zatoženi bil je proglašen nekrivim.

Hudodelstvo uboja. 15. t. m. bil je obtožen 30 let stari Matija Bogataj, delavec v fabriki za papir v Goričanah. 9. januarja t. l. je v družbi z drugim delavcem in svojim sodelavcem Janezam Soršekom v restavraciji fabrike pil žganje. Pri pijači sta se s Soršekom nekaj skregala, in ko prideta iz restavracije, vrgel ga je zatoženi dvakrat na tla, potem pa ga je prijel in ga butil z glavo proti tlu tako jako, da je Soršek drugi dan umrl. Porotniki so ga spoznali krivega in bil je obsojen na pet let težke ječe, poostrene s postom, trdim ležiščem in tamnico.

Hudodelstvo požiganja. 16. t. m. bil je zatožen 34 let stari mizarski pomagač Blaže Posavec. Zatoženi je oženjen in doma iz Drulovke blizu Kranja, stanoval je pa zadnji čas v Kranji. V noči od 27. na 28. avgusta pr. l. pogorela je bajta njegove žene Marije rojene Pfeifer, in škoda je bila cenjena na 400 gld. V hiši je stanoval 76 let stari Blaže Pfeifer, oče zatoženčeve žene. Kmalu potem, ko je bajta zgorela, raznesel se je glas, da nikdo drugi nij požgal, nego Blaže Posavec, in sicer iz sovraštva do očeta svoje žene, starega Pfeiferja, ki je v hiši stanoval in katerega bi bil zatoženi uže davno rad iztiral. Zatoženi odločno taji dejanje, a priče vedó jako mnogo obtežljivega povedati. V Kranji zraven njega stanujoče priče so čule, ko mu je žena rekla: „Za Božjo voljo, Blaže, kaj si pa na-

redil!“ Zatoženi je ženi odgovoril: „Kar je, to je, mašincem sem vrgel.“ Tudi trdi zatoženec, da ga tisto noč, ko je pogorelo, nij bilo doma, da se je z vlakom odpeljal v Ljubljano, a priče izpovedo, da je šel še le tedaj iz hiše v gorenjem mestu, ko je vlak uže žvižgal, da se odpelje. Stari Pfeifer neče se pričevanju odpovedati, pa tudi ne priseči. Stari je strašno gluhi in predsednik dr. Kaprec, kakor tudi votant, adjunkt Stare se dolgo trudita, da bi stari, ki je menda nekoliko mente captus, prisegel, a vse zastonj. Konečno ga ukaže predsednik odvesti v zapor do poludne, ko se bode obravnava nadaljevala. Popoludne pa se stari Pfeifer odpove pričevanju. Zagovornik zahteva, da se zasliši žena zatoženca kot priča, a sodišče temu ne privoli. Porotniki (načelnik g. Klein) z 8 proti 4 glasom potrde krivdo in sodišče obsodi Posavca na štiri leta težke ječe, poostrene s postom. Zagovornik dr. Suppan prijavi pritožbo ničevosti.

Domače stvari.

— (Včerajšnji list) bil je zaradi 8 vrst obsežajoče notice „Okrajna sodnija v Kapli“ konfiskovan.

— (Pojasnilo.) Z ozirom na sporočilo v našej 63. številki priobčiti nam je naslednji popravek: Upravni odbor društva „Narodni dom“ je v svojej seji 17. t. m. jednoglasno sklenil, priporočiti prihodnjemu rednemu občnemu zboru, da prevzame in dozida „prvi slovenski narodni dom v Novem mestu.“ V to svrhu nasvetoval bode upravni odbor občnemu zboru tudi primerno premembo sedanjih pravil.

— (Kegljanje za „Narodni dom“,) pričelo se bode v kratkem v gospoda Ferlinca gostilni „pri zvezdi“ na cesarja Jožefa trgu. Gospod gostilničar prepustil bode v ta namen kegljišče brezplačno. O svojem času poročamo bolj natanko.

— (Trgovinska in obrtnijska zbornica) v Ljubljani ima danes ob 5. uri popoludne izredno sejo v zborničnej pisarni. V tej se bode poročalo, kako je bila deputacija sprejeta, katera je bila zaradi dolenske železnice in zaradi železnice Lokar-Trst in Kamnik-Ljubljana pri gospodu ministerstva predsedniku grofu Taaffeju in pri gospodu trgovinskemu ministru baronu Pinu. Potem se bode volil jeden zastopnik v enketi za železnične tarife.

— (Disciplinarna preiskava) se vrši proti gospodu nadzorniku Simi zaradi njegovega nepostavnega postopanja, katero je bilo povod posebno živahnej razpravi v deželnem šolskem svetu kranjskem.

— (Predvčerajšnji shod) pristašev falcijozne opozicije v Ljubljani v kazini bil je primerno slabo obiskan, kajti udeležilo se ga je okolo 70 oseb, mej njimi mnogo nevolilcev. Glavni kolovodja bil je dr. Schrey, kateri je uže 18. februarja l. l. pri občnem zboru konstitucionalnega društva napovedal boj ministerstvu Taaffe. Rekel je, da pri mestnih volitvah ne gre za politiko, temveč le za mestne interese, ki so zdaj popolnem v redu. Treba tedaj skrbeti, da sedanji izvrštni zastopniki ostanejo v zboru. Za to pa bode treba izvrštni agitacije, niti jeden volilec ne sme izostati, sicer smo izgubljeni, kajti narodna stranka je izborna organizovana. Volil se bode tedaj centralni volilni odbor izmej meščanov. V istem smislu govorili so K. Luckmann, dr. Schaffer in Lassnik. Izvolil se je potem volilni odbor, kateri bode prihodnji teden sklical vse 3 razrede k poskušnim volitvam. Shod je trajal skoro tri četrt ure.

— (Tatvina.) Blagajnik P. v Ljubljani zapustil je za par minut blagajnico. Vrnivši se, zagleda na tleh ležati petak in dva bankovca po goldinarji. Sluteč, da to nij brez pomena, pogleda v blagajnico in kmalu se prepriča, da mu je ukradenih 85 gld. Da tat, kateri je moral do blagajnične sobe imeti ponarejen ključ, nij vzal več, temu je uzrok jedino to, da je imel premalo časa, ker je blagajnik le za nekaj hipov šel v svoje stanovanje.

— (Iz Radgone) poslal je rodoljub za „Narodni dom“ nabranih 36 gld. Dotičnemu pismu povzamemo: „Čeravno na skrajnej meji Slovenije, kjer na videz nemštvo prevladuje, vendar Radgona

ne bo nikdar nemška in tudi do zdaj še nij bila. Prava navdušenost je sicer še bolj redka, a kolo časa se kaj mogočno vrti. — Kar je uže davno bila moja tiba želja, to smo dosegli pretečeno zimo, in to je naš izvrštni slovenski kvartet, ki sicer mirno, pa toliko bolj uspešno deluje, ter je spoštovan in priljubljen celo pri Nemcih. Korak za korakom! Slovenska pesen združila nas je torej narodnjake tu in onkraj Mure v gosp. Škrlecevej gostilni. Peli smo: Dr. Ipavec: Ilirija oživljena. Domovini. — Nedved: Mili kraj. Moj dom. — Hajdrih: Lahko noč. Pod oknom. — Kocijančič: Pod okencem. — Mašek: Otok bleški. — Vašak: Slovan.

— (Prošnje za popolno izvedenje ravnopravnosti slovenskega jezika pred sodnijami) poslale so nadalje državnemu zboru po gospodu dr. Jos. Vošnjaku občine: Dob, Dol, Dolsko, Ihan in Št. Ožbolt, vse iz okraja brdskega.

— (Prošnji za popolno izvedenje ravnopravnosti slovenskega jezika pred sodnijami in za prestavo nadsodnije iz Gradca v Ljubljano) izročili sta nadalje državnemu zboru gospodu dr. Jos. Vošnjaku občini: Cirkovec v ptujskem in Gorice v mariborskem okraji.

— (Razpisana) je služba okrajnega rano-celnika v Bledu do 25. aprila t. l. Letna plača 400 gld.

— (Slovensko literarno društvo na Dunaji) ima v petek 24. marcija svoj 9. zbor v Kaiserjevej gostilni „zur hl. Dreifaltigkeit“ (III. Ungargasse 27) začnši o 1/2 8. uri zvečer. — Dnevni red je naslednji: 1. prečita se poročilo o poslednjem zboru. 2. „Pesni, povesti in pravljice iz beneških Slovencev“, bere g. A. Franko. 3. „Brat in sestra“, noveleta, bere g. Ivan K. — 4. Slučajnosti. V to zborovanje vabi vse gg. ude in društvu prijatelje odbor.

— („Slovenski Pravitnik“) prinaša v svojej 3. številki naslednjo vsebino: Kdor se vsled kakega zidanja v svojih pravicah žaljenega čuti, je samo tedaj opravičen po §. 340. obč. drž. zak. zavoljo motenja v posesti tožiti, če se nij zidatelj proti njemu po predpisih občnega sodnijskega reda obnašal. — Razmere mej brezuspešnim zapeljanjem k umoru (§. 9. kaz. zak.) in pozneje vsled naročila započetim poskusom umora §. 5. kaz. zak. — V pravih zavoljo ločitve zakona z ozirom na živež izdani provizorijski odloki imajo tudi po dokončane glavnej pravdi popolno svojo veljavo. — O hudo-delstvu obrekovanja. — Beseda o stroških „politične eksekucije“. — Črnogorska zakonodajstva. — Samó po nemško. — Posestnik mora posest kake stvari le takrat odstopiti, kadar je njegova posest nepristna. — Inventar (obrazec za občine). — Raznosti.

— (Podružnični odbor za Tržaško razstavo) bo v seji dne 22. t. m. ob 6. uri zvečer v zborničnej pisarni obravnaval o poročilu oglasil za razstavo in o nasvetih zaradi vlozbe oglasil pri izvrševalnem odboru v Trstu.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 21. marca. Določila o novem volilnem načinu v českem veleposestvu so se sprejela s 165 proti 145 glasovom. Wurmbrand, Zschok, Posch, Steudel in Löblich izstopili so iz levičarskega kluba.

Dunaj. (Oficijelno.) Od dne 11. t. m. nij bilo v Krivošijah nobenega boja. Na patrolji hodeči oddelki naših čet večkrat prepo-dijo v dobrih pozicijah ležeče vstaše. Vstaši delajo okolico nevarno, za to morajo oddelki biti zelo oprezni; vstaši menjajo večkrat svoje pozicije. Blagaj, Nevesinje in Gačko se bodo stalno zaseli. Četni oddelek, 1 častnik in 32 mož, šel je dne 17. t. m. proti okolici Bračici in tu naletel na živino kradečo četo vstašev okolo 250 mož, kateri pa so se po dolgotrajnem boji potegnili v Suzjezno. Izmej naših vojakov je bil 1 mrtev in 1 ranjen, vstaši pa

so izgubili 2 mrtva, mej tema vodja Sutič, 3 so bili težko in mnogo lahko ranjenih. (Ta telegram došel nam je za prejšnjo številko prekasno. Ured.)

Listnica upravnishva. Slavna čitalnica v Bovci. Vaša naročnina poteče sedaj 16. junja t. l.

Meteorologične poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
17. marca	ob 7. uri	746.97 mm.	+ 1.7° C	bres-vetrij	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	744.18 mm.	+ 19.3° C	slaboten jugovzhod	jasno	
	popoludne ob 9. uri	744.80 mm.	+ 9.6° C	slaboten jugovzhod	jasno	
	zvečer					
18. marca	ob 7. uri	745.65 mm.	+ 2.4° C	slaboten vzhod	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	742.87 mm.	+ 18.0° C	slaboten jugovzhod	jasno	
	popoludne ob 9. uri	742.22 mm.	+ 8.6° C	slaboten vzhod	jasno	
	zvečer					
19. marca	ob 7. uri	742.02 mm.	+ 3.8° C	slaboten vzhod	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	738.26 mm.	+ 18.1° C	bres-vetrij	deloma jasno	
	popoludne ob 9. uri	737.92 mm.	+ 9.8° C	bres-vetrij	jasno	
	zvečer					

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk je stal v primeri s pretečenimi dnevi na jugu in zahodu nespremenjen, na severu in vzhodu je pa precej močno pal, vsled česar je precej nejednakomerno razdeljen, tako da znaša razloček mej maksimum in minimum 20 mm. Vetrovi so postali ravno vsled tega nekoliko močnejši in so prevladovati jeli sploh zahodni vetrovi. Nebo je bilo povsod jasno, zrak zelo suh; dežja ali snega nij palo nikjer nič. Temperatura mirna in povsod nadnormalna; pri vsem tem pa precej ekstremna; razloček mej maksimum in minimum je znašal 13° C. Morje okrog Trsta popolnem, dalje na jugu pa tudi skoro popolnem mirno.

Tržne cene v Ljubljani

dné 22. marca t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26
Rež,	6	1
Ječmen	5	4
Oves,	3	74
Ajda,	4	87
Proso,	5	20
Koruza,	5	85
Leča	9	—
Grah	9	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	3
Maslo, kilogram	1	7
Mast,	—	84
Špeh frišen	—	74
„ poven,	—	78
Surovo maslo,	—	82
Jajca, jedno	—	17/8
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	50
Svinjsko	—	60
Koštrunovo	—	30
Kokoš	—	40
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	68
Slama,	1	78
Drva, trda, 4 kv. metre	6	20
„ mehka, „ „	4	20

Dunajska borza

dné 22. marcija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	kr.
Enotni državni dolg v bankovcih	74	85
Enotni državni dolg v srebru	75	80
Zlata renta	92	80
1860 državno posojilo	129	70
Akcije narodne banke	819	—
Kreditne akcije	313	80
London	120	50
Srebro	—	—
Napol.	9	54
C. kr. cekini	5	64
Državne marke	58	80
4% državne srečke iz l. 1854	250	118
Državne srečke iz l. 1864	100	169
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93	10
Ogrska zlata renta 6%	118	70
„ 4%	87	10
„ papirna renta 5%	86	40
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100	112
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	20
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100	176
Rudolfove srečke	10	22
Akcije anglo-avstr. banke	120	125
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	211	25

Tuji:

20. marca.

Pri **Slonu**: Schreiber z Dunaja. — Šabec iz Trsta. — Reiner z Dunaja.

Pri **Maliči**: Rohleder z Dunaja. — Knaus iz Frisaha. — pl. Ostrenberg z Dunaja. —

Pri **avstrijskem cesarji**: Kranoviter iz Maribora. — Apalt iz Ljubljane. — Schmidt iz Trsta.

Zahvala.

Za obilo izkazano sočutje mej boleznijo in ob smrti in za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu gospoda

Simona Tavčarja

izrekamo vsem čest, udeležencem, posebno pa slav. veteranskemu društvu najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 22. marca 1882.

(181)

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Slavna hranilnica kranjska je za napravne in upravne stroške čipkarske šole v Zgornjih Gorjah 200 gtd. podariti blagovolila. Za ta velikodušen dar se izreka najtoplejšo zahvalo.

V Gorjah, dné 10. marca 1882.

(176)

Jakob Žumer,

župan in predsednik krajnega šolskega sveta.

V najem se dá ali prodá

gostilna v Planini na Notranjskem od 1. aprila proti dobrim pogojem. 2 krčmški sobi, 2 kleti, 1 kuhinja, 6 sob, 3 hlevi, 2 kozolea, 1 kovačija in lep vrt. — Natančneje se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (180—1)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migréno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr ih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svoboda v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—76)

FRAN ŽELEZNIKAR,

krojač v Ljubljani.

se zahvaljuje svojim p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za izdelovanje oblek po najnovejših pariških journalih. — Za p. n. naročnike ima tudi razno blago po najnovejših vzgledih na razpolaganje. (175—2)

Kranjska stavbena družba

v Ljubljani (174—3)

naznanja, da sprejema trezne in pridne zidarje in podajace.

Hiša

št. 41 na sv. Petra predmestji, tik Urbasove hiše, kjer bode zdaj nova cesta, z velikim prostorom za stavbo, je prostovoljno na prodaj. Natančneje se izve pri lastnikih v hiši ali pa v dr. Zarnikovej pisarni. (163—2)

Umetne

(55—13)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Bik,

trileten, dobro rejen, se prodá. — Natančneje se izve pri oskrbnistvu graščine v Mokronogu. (178—1)

Umrli so v Ljubljani:

17. marca: Alojzija Strus, delavčeva hči, 9 l., Hilserjeve ulice št. 12, za plućnico. — Josip Koščak, 29 l., v kaznilnici, Ulice na grad št. 12, za jetiko. — Katarina Bokavšek, zasebnica, 70 l., Trnovske ulice št. 9, za vodenico. 18. marca: Viktorija Jevnikar, gostija, 41 l., Dolge ulice št. 3, za srčno napako. 19. marca: Apolonija Grošelj, uradniškega sluga žena, 35 l., na Bregu št. 6, za sprijemjem drobn. V deželnej bolnici: 16. marca: Janez Matvingar, gostac, 65 l., za vodenico. 17. marca: Jakob Grabec, delavčev sin, 6 m., za vnetico pluć.

Hitra in gotova pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprjeni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepljivo zdravilnih zelišč jako skrbno, vpliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetji, bljevanji, telesnih in želodčnih boleznih, pri krčih v želodci, pri prenapolnjenju želodca z jedmi, zaslinjenju, krvnem natoku, hemeroidih, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja vso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu dá zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvršnega vpliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

Čutim se dolžnega, da Vam izrečem najboljšo zahvalo. Za februarja uže boleham na želodčne bolečini, zjedinjeno z neapetitnostjo in brezmiernimi nočmi. Obiskal sem uže mnogo zdravnikov brez uspeha. Le po moči dr. Rosovega zdravilnega balzama sem zopet opomogel, vplival je čudovito. Vsi moji znanci v tem kraji morejo to pričati in se čudijo nad mojim apetitom. Do zdaj sem si naročil tretjo steklenico pri gospodu Neusteinu v Plankengasse. Prosim Vas, da to moje spričalo po resnici objavite. Še jedenkrat presrečno zahvalo.

Spoštovanjem
Peter Springer,
vrtar v Gorenjem Sv. Vidu pri Dunaji,
Auerhofgasse 2.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarn B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno dr. Rosovega zdravilnega balzama.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Jos. Svoboda, lekar; J. pl. Trnkoczy, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. V Kameniku: Jos. Močnik, lekar. V Kranji: K. Šavnik, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo, gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črmati tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoč se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in ledji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V iškaticah po 25 in 35 kr.

(142—3)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

Bergerjevo medicinično milo iz smole,

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo milo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se prekanjenju izogne, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole** ter naj se pazi na znano varstveno marko.

Pri trdovratnih poltnih boleznih rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno samo **Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so inozemska ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot milejšje milo iz smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično milo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

(38—5)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V Kočevji J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J. Warto. V Kranji K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečný.